

झोपडीधारकांची पात्रता/अपात्रता
निश्चित करण्यासाठी स्वयंचलित
परिशिष्ट-२ (Auto Annexure-II)
प्रणालीचा वापर करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
गृहनिर्माण विभाग
शासन निर्णय क्रमांक- स्वयंप- २०२४/प्र.क्र.६०/झोपनि-२,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक : १८ मार्च, २०२५.

संदर्भ - झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण, मुंबई परिपत्रक क्र. झोपुप्रा/आयटी/कार्या-३/
टे-५/३६५/२०२३, दि. २७.१०.२०२३

प्रस्तावना :-

झोपडीधारकांच्या पात्रता/अपात्रतेबाबत सबंधित सक्षम प्राधिकारी यांचेकडून परिशिष्ट-२ निर्गमित करण्यात येते. परिशिष्ट-२ द्वारे झोपडीधारकांची पात्रता अंतिम करताना प्रथमतः सदर झोपडपट्टीचे सर्वेक्षण करण्यात येते. सर्वेक्षण पूर्ण झाल्यानंतर वीज देयके, गुमास्ता परवाना, निवडणूक मतदान ओळखपत्र, झोपडी विक्रीबाबतचा करार, आधार कार्ड, इ. पुराव्यांची पडताळणी केली जाते. झोपडपट्टीतील रहिवाशांची पात्रता निश्चित करण्यासाठी या पुराव्यांची पडताळणी करणे अत्यंत महत्वाचे असते. मात्र या पडताळणीमध्ये कालापव्यय होतो व त्यामध्ये मानवी हस्तक्षेप होण्याची शक्यता असते.

२. झोपडपट्टी पुनर्वसन योजना जलद गतीने राबविण्यासाठी झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण, मुंबई यांनी GIS नकाशा वापरून घरोघरी बायोमेट्रीक झोपडपट्टी सर्वेक्षण हाती घेतले आहे. तसेच झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाने झोपडीधारकांच्या पात्रता/अपात्रता निश्चित करण्यासाठी कागदपत्रांची पडताळणी प्रक्रिया ही स्वयंचलित परिशिष्ट-२ (Auto Annexure-II) प्रणालीचा वापर करून स्वयंचलित केली आहे. स्वयंचलित परिशिष्ट-२ प्रणालीमुळे झोपडपट्टीतील रहिवाशांची पात्रता अंतिम करण्यामध्ये पारदर्शकता येणार आहे व कोणत्याही मानवी हस्तक्षेपाशिवाय पुराव्यांची पडताळणी करणे शक्य होईल व या प्रक्रियेमध्ये होणारा कालापव्यय संपुष्टात येईल. स्वयंचलित परिशिष्ट-२ प्रणालीद्वारे परिशिष्ट-२ तयार करण्यासंदर्भातील कार्यपद्धतीबाबत झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाने परिपत्रक क्र. झोपुप्रा/आयटी/कार्या-३/टे-५/३६५/२०२३, दि. २७.१०.२०२३ (परिपत्रक क्रमांक २१४) दि. २७.१०.२०२३ रोजी निर्गमित केले आहे. त्यानुसार स्वयंचलित परिशिष्ट-२ प्रणालीद्वारे झोपडीधारकांचे परिशिष्ट-२ पारित करण्याबाबत सर्व सबंधितांना सूचना देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुसार शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :-

झोपडीधारकांची पात्रता/अपात्रता निश्चित करण्यासाठी झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण, मुंबई, मुंबई गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास मंडळ, मुंबई, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण व बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या सर्व सबंधित सक्षम प्राधिकारी यांनी यापुढे झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण यांच्या संदर्भाधीन दि. २७.१०.२०२३ रोजीच्या परिपत्रक क्रमांक २१४ नुसार व झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाकडून या संदर्भात वेळोवेळी निर्गमित करण्यात येणाऱ्या परिपत्रक तसेच

देण्यात येणाऱ्या निर्देशानुसार स्वयंचलित परिशिष्ट-२ या प्रणालीचा वापर करूनच परिशिष्ट-२ पारित करण्याची कार्यवाही करावी. सर्व सक्षम प्राधिकारी व सबंधित विभाग/प्राधिकरण यांनी सदर आदेशांचे काटेकोरपणे पालन करावे.

२. स्वयंचलित परिशिष्ट-२ प्रणालीचा वापर करणे अनिवार्य असून सदर स्वयंचलित परिशिष्ट-२ प्रणालीचा वापर न करणाऱ्या सक्षम प्राधिकारी यांचेविरुद्ध शिस्तभंगाची कारवाई करण्यात येईल. तसेच पूर्वीच्या पद्धतीने परिशिष्ट-२ पारित केल्यास त्याचा खर्च सबंधित सक्षम प्राधिकारी यांच्या वेतनातून वसूल करण्यात येईल.

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०२५०३१८१६४८३९२९०९ असा आहे. सदर शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(प्रवीण तळेकर)
कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन.

प्रति :-

- १) मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव.
- २) मा. सभापती/ मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानपरिषद/ विधानसभा, विधानभवन, मुंबई.
- ३) मा. विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधानपरिषद/ विधानसभा, विधानभवन, मुंबई.
- ४) सर्व सन्माननीय महाराष्ट्र विधानपरिषद/ विधानसभा सदस्य.
- ५) मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ६) मा. उप मुख्यमंत्री तथा मा. मंत्री (गृहनिर्माण) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ७) मा. उप मुख्यमंत्री तथा मा. मंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ८) मा. उप मुख्यमंत्री (गृहनिर्माण) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ९) प्रधान महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र-१/महाराष्ट्र-२, मुंबई/नागपूर.
- १०) अपर मुख्य सचिव, गृहनिर्माण यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
- ११) प्रधान सचिव, नगरविकास विभाग-१ व २ यांचे स्वीय सहायक मंत्रालय, मुंबई.
- १२) आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका, मुंबई.
- १३) उपाध्यक्ष तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र गृहनिर्माण व क्षेत्रविकास प्राधिकरण, मुंबई.
- १४) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, झोपडपट्टी पुनर्विकास प्राधिकरण, मुंबई.
- १५) महानगर आयुक्त, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण, मुंबई
- १६) सर्व उप सचिव/अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, गृहनिर्माण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १७) अपर जिल्हाधिकारी (अति./निष्का.), मुंबई शहर/पूर्व उपनगरे/पश्चिम उपनगरे.
- १८) सर्व संबंधित सक्षम प्राधिकारी.
- १९) निवडनस्ती-(झोपनि-२)